

C-197/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. március 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Apelacyjny w Warszawie (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. április 28.

Felperes:

S. S. A.

Alperes:

C. sp. z o.o.

Az alapeljárás tárgya

S. S. A. által C. sp. z o.o. ellen az ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló, 1993. április 16-i törvény) 15. cikke (1) bekezdésének 4. pontja alapján, 4 572 648,00 PLN kamatokkal növelt összegének megfizetése iránt indított keresetet elutasító elsőfokú bírósági ítélet ellen benyújtott fellebbezés.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

Az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének, 6. cikke (1) és (3) bekezdésének, valamint 19. cikke (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése. A kérdéseket előzetes döntéshozatalra az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján terjesztették elő.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, hogy nem minősül az uniós jog értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan, valamint hatékony jogvédelmet biztosító bíróságnak az Európai Unió tagállamának olyan elsőfokú bírósága, amelynek – egyesbíróként eljáró – tagját e bíróságnak az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével jelölték ki?

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, mint az ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2020., 2072. táblázat, módosított változat) 55. cikke 4. §-ának az ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw z 20 grudnia 2019 r. (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény, a legfelsőbb bíróságról szóló törvény és egyes egyéb törvények módosításáról szóló, 2019. december 20-i törvény) (Dz.U., 2020., 190. táblázat) 8. cikkével összefüggésben értelmezett második mondata, amennyiben e rendelkezés megtiltja, hogy a másodfokú bíróság az ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (polgári perrendtartásról szóló, 1964. november 17-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2021., 1805. táblázat, módosított változat) 379. cikkének 4. pontja alapján a bírónak az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével történő kijelölése esetében a hatékony jogvédelem biztosításának jogi szankciójaként megsemmisítse az elsőfokú nemzeti bíróság előtti eljárást az e bíróság előtt amiatt indított ügyben, hogy e bíróság összetétele jogellenes és szabálytalan, illetve, hogy olyan személy a tagja, aki a határozathozatalra nem jogosult vagy nem alkalmas?

A hivatkozott uniós rendelkezések

Az Európai Unióról szóló szerződés: 2. cikk, 6. cikk (1) és (3) bekezdése, 19. cikk (1) bekezdésének második francia bekezdése

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés: 267. cikk

Az Európai Unió Alapjogi Chartája: 47. cikk

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések és ítélkezési gyakorlat

Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló, 1993. április 16-i törvény; egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2022., 1233. tétel): a 15. cikk (1) bekezdésének 4. pontja

Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartásról szóló, 1964. november 17-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2021., 1805. tétel, a továbbiakban: k.p.c.): a 47. cikk 1. §-a, 59. cikk, a 232. cikk második mondata, 323. cikk, a 378. cikk 1. §-a, a 379. cikk 4. pontja, 386. cikk

A k.p.c. 379. cikkének előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben hivatkozott 4. pontja szerint „Az eljárás érvénytelen, ha az ítélkező testület összetétele jogszabályellenes volt, vagy ha az ügy tárgyalásában törvény alapján kizárt bíró vett részt”.

Ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2020., 2072. tétel, módosított változat, a továbbiakban: u.s.p.): 45., 47a. és 47b. cikk, valamint az 55. cikk 4. §-a

Az u.s.p. 55. cikkének az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben hivatkozott 4. §-a szerint „[a] bírák a szolgálati helyükön, valamint a törvény által meghatározott esetekben más bíróságokon valamennyi ügyben határozhatnak (a bíró hatásköre). Az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testületek kijelölésére és módosítására vonatkozó rendelkezések nem korlátozzák a bíró hatáskörét, és azokra nem lehet hivatkozni annak megállapítása érdekében, hogy valamely ítélkező testület jogellenes, valamely bíróságnak szabálytalan az összetétele, illetve hogy olyan személy valamely bíróság tagja, aki a határozathozatalra nem jogosult vagy nem alkalmas.”

Ustawa z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény, a legfelsőbb bíróságról szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2019. december 20-i törvény) (Dz.U., 2020., 190. tétel, a továbbiakban: módosító törvény): 1. cikk (amelyet az u.s.p. 55. cikkének fentiekben jelzett szövegű 4. §-a illesztett be), 8. cikk

A módosító törvény előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben hivatkozott 8. cikke szerint „[a]z 1. cikkel módosított törvény 55. cikkének 4. §-a a jelen törvény hatálybalépése előtt indult vagy befejezett ügyekre is alkalmazandó”.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (a rendes bíróságok szolgálati szabályzatáról

szóló, 2015. december 23-i igazságügy-miniszteri rendelet) (Dz.U. 2015., 2316. tétel, a továbbiakban: 2015. évi szabályzat): a 43. § (1) bekezdése, 49., 52b., 52c. §

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (a rendes bíróságok szolgálati szabályzatáról szóló, 2019. június 18-i igazságügy-miniszteri rendelet) (Dz.U. 2015., 1141. tétel, a továbbiakban: 2019. évi szabályzat): a 2. § 16. pontja, a 61. § (3) bekezdése, a 138. § (3) bekezdése

Ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (a munka törvénykönyvéről szóló, 1974. június 26-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2022., 1510. tétel): 167². és 167³. cikk

A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) 2019. november 21-i ítélete (III PK 162/18); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2019. december 5-i határozata (III UZP 10/19); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2020. február 28-i végzése (III CSK 225/19); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2021. január 12-i végzése (IV CSK 275/20); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2021. február 16-i határozata (III CZP 9/20); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2021. június 2-i végzése (V CSK 52/21); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2022. április 29-i végzése (III CZP 77/22); a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2022. május 26-i határozata (III CZP 86/22).

A tényállás és az eljárás rövid ismertetése

- 1 2018. április 27-én az S.-i S. S. A. az ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló, 1993. április 16-i törvény) 15. cikke (1) bekezdésének 4. pontja alapján keresetet indított a W.-i C. sp. z o. o. ellen 4 572 648,00 PLN – kereseti követelésben feltüntetett időponttól az ott megadott összegű törvényes kamattal növelt – összegének megfizetése iránt. Az alperes a kereset elutasítását kérte.
- 2 A 2018. szeptember 27-i végzéssel a Przewodnicząca XVI Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w. (W.-i regionális bíróság XVI. gazdasági osztályának vezetője, Lengyelország) elrendelte, hogy az ügyet a System Losowego Przydziału Sprawban (véletlenszerű ügyelosztási rendszer, a továbbiakban: SLPS) sorsolással osszák ki. A sorsolásról szóló, 2018. szeptember 28-i jelentés szerint a XVI. GC 932/18. sz. ügyben sorsolással E. T.-t jelölték ki előadó bírónak.
- 3 E. T. bíró a 2019. január 30-i végzéssel a tárgyalást 2019. március 11-ére tűzte ki. Az ítélező testület elnöki tisztségére E. T. bírót nevezték ki. A 2019. február 7-i végzéssel E. T. bíró a 2019. március 11-ére kitűzött tárgyalás időpontját 2019. március 25-ére módosította. A végzés nem tartalmazta az ügy tárgyalási időpontja módosításának okát, illetve az ítélező testület elnöki tisztségét betöltő bíró nevét.

- 4 2019. március 25-én sor került a tárgyalásra, amelyet J. K. bíró vezetett. A XVI GC 932/18. sz. ügy 2018. szeptember 28-ától (E. T. bíró SLPS-rendszerben történő kisorsolásának időpontja) 2019. március 25-ig (a J. K. bíró által vezetett első tárgyalás időpontja) tartó időszakra vonatkozó iratai nem tartalmazzák az előadó bíró személye megváltozásának alapjául szolgáló dokumentumokat. Az eljárás lefolytatása céljából kitűzött következő, azaz 2019. július 8-án és 2019. szeptember 2-án megtartott tárgyalásokra a J. K. részvételével eljáró elsőfokú bíróság előtt került sor. 2019. szeptember 16-án a W.-i regionális bíróság, amelynek ítélkező testülete az egyesbíróként eljáró J. K. bíróból állt, kihirdette a keresetet elutasító ítéletet. Az SLPS-rendszerben a XVI GC 932/18. sz. ügy tekintetében nem változott az előadó bíró személye.
- 5 A 2019. október 27-i fellebbezéssel a felperes teljes egészében megtámadta az elsőfokú bíróság ítéletét. Az alperes a 2020. július 31-i ellenkérelmében a fellebbezés elutasítását kérte.
- 6 A felperes fellebbezésével kapcsolatban a XVI GC 932/18. sz. ügy aktáját a fellebbviteli bírósághoz továbbították, és VII AGa 738/20. számon iktatták. 2021. május 11-i végzésével a Sąd Apelacyjny w W. (W.-i fellebbviteli bíróság, Lengyelország) a 2019. évi szabályzat 138. §-ának (3) bekezdése alapján az ügyet a W.-i regionális bíróság elé utalta vissza annak érdekében, hogy a következő iratokat csatolják az ügy irataihoz: 1) az osztályvezető bíró vagy az osztályvezető-helyettes bíró végzése, amely alapján J. K. bírót 2019. március 25-től kijelölték arra, hogy a kisorsolt előadó bíró E. T. helyett az ügy előadójaként tárgyalja az ügyet, valamint ezen ügy J. K. bíróra történő átosztása jogalapjának, valamint a bíróság összetétele megváltoztatásának alapjául szolgáló indokok közlése; 2) az osztályvezető bíró vagy az osztályvezető-helyettes bíró végzése, amelynek alapján J. K. bírónak E. T. bíró távollétében helyettesítő bíróként kell eljárnia; 3) az osztályvezető bíró vagy az osztályvezető-helyettes bíró végzése, amelynek értelmében J. K. bírónak E. T. bíró távolléte miatt helyettesítő bíróként kellett a 2019. március 25-i tárgyaláson eljárási cselekményeket végeznie, annak tisztázásával, hogy E. T. bíró távollétére szabadság (éves szabadság, rendkívüli szabadság) vagy egyéb igazolt távollét miatt került-e sor; 3) az osztályvezető bíró vagy az osztályvezető-helyettes bíró 2019. március 25-ére vonatkozó helyettesítési tervet megállapító végzése; és 4) J. K. bíró 2019. március 25-i végzése, amellyel a XVI GC 932/18. sz. ügyet magára szignálta.
- 7 A W.-i fellebbviteli bíróság 2021. május 11-i végzésére válaszul 2021. május 24-i beadványában a W.-i regionális bíróság XVI. gazdasági osztályának vezetője a W.-i fellebbviteli bíróság elnökének továbbította a XVI GC 932/18. sz. ügy iratait, amelyekhez az alábbi dokumentumokat csatolta: 1) a XVI. gazdasági osztály titkárságvezetőjének 2021. május 19-i szolgálati feljegyzése, amely szerint J. K. bíró XVI GC 932/18. sz. ügy tárgyalásának átvételéről szóló, 2019. március 25-i végzését tévesen csatolták egy másik ügy irataihoz; 2) a XVI GC 932/18. sz. ügy tárgyalásának J. K. előadó bíró általi átvételéről szóló, 2019. március 25-i végzés; 3) az ügyeletes bírónak (J. K.) E. T. bíró igazolt távolléte miatt a 2019. március

25-re kitűzött tárgyalások vezetésére történő kijelöléséről szóló, 2019. március 25-i végzés.

- 8 A 2021. június 16-i végzéssel az ügy iratait ismét visszaküldték a regionális bíróságnak annak érdekében, hogy 3 napon belül hajtsa végre a 2021. május 11-i végzés 2. pontját annak tisztázása tekintetében, hogy E. T. bíró távollétére szabadság (éves szabadság, rendkívüli szabadság) vagy egyéb igazolt távollét miatt került-e sor. A 2021. június 16-i végzés határidőben történő teljesítésének elmulasztása miatt a 2021. július 29-i végzéssel a W.-i fellebbviteli bíróság értesítette a Prokurator Regionalny w Warszawiet (varsói regionális ügyész, Lengyelország) arról, hogy szükségesnek tartja részvételét az ügyben. A 2021. augusztus 5-i levelével a W.-i regionális bíróság XVI. gazdasági osztályának vezetője kifejtette, hogy E. T. bíró 2019. március 25-én rendkívüli szabadság miatt volt távol. A 2021. augusztus 25-i levéllel a regionális ügyész beavatkozóként csatlakozott az ügghöz.
- 9 A másodfokú bíróság előtti tárgyalásra 2021. szeptember 20-án került sor. Az osztályvezető bíró tájékoztatta a feleket az azzal kapcsolatos jogi problémáról, hogy a elsőfokú bíróság megsértette a bíróság állandóságának elvét.
- 10 Az ítélező testület állandósága elve XVI GC 932/18. sz. ügyben történő megsértése okainak megállapítása érdekében a W.-i fellebbviteli bíróság 2021. szeptember 28-i végzésével kötelezte a W.-i regionális bíróság elnökét, hogy két héten belül nyújtsa be a következő információkat: 1) az E. T. bíró által a 2019. március 25-i tárgyalási napra kitűzött ügyek száma és azok ügyiratszámainak megadása; 2) annak tisztázása, hogy a 2019. március 25-i tárgyalási napra kitűzött valamennyi ügyben a tárgyalást helyettesként J. K. bíró vezette-e; 3) a 2019. március 25-i tárgyalási napra kitűzött azon ügyek ügyiratszámának megadása, amelyek tárgyalását J. K. bíró vagy a 2015. évi szabályzat alapján vette át, vagy amelyek más jogalapon kerültek az általa elbírált ügyek közé; 4) annak közlése, hogy E. T. bíró 2018-ban és 2019-ben igénybe vett-e rendkívüli szabadságot azokon a napokon, amelyeken tárgyalásokat kellett vezetnie, és ha igen, ezen tárgyalások naptári időpontjainak közlése, az egyes napokra kitűzött ügyek ügyiratszámának megadásával együtt; 5) a negyedik kérdésre adott igenlő válasz esetén annak tisztázása, hogy J. K. bíró helyettesített-e tárgyalásokon azokon a napokon, amelyekre E. T. bíró rendkívüli szabadságot vett ki és amelyeken tárgyalásokat kellett volna vezetnie; 6) az ötödik kérdésre adott igenlő válasz esetén annak közlése, hogy J. K. bíró a tárgyalásokon való helyettesítés során a 2015. évi szabályzat alapján átvette-e valamelyik ügyet; 7) a kitűzött tárgyalási napok száma azokban a hónapokban, amelyekben E. T. bíró a tárgyalási napokon rendkívüli szabadságot vett ki, az egyes ügyekben kitűzött azon tárgyalások időpontjának megadásával, amelyek napján E. T. bíró rendkívüli szabadságot vett ki. A W.-i regionális bíróság elnöke nem közölte a kért információkat a W.-i fellebbviteli bírósággal.
- 11 A 2021. október 18-i levelében a W.-i regionális bíróság elnöke a W.-i fellebbviteli bíróság 2021. szeptember 28-i végzése másolatának megküldésével

kérte a W.-i fellebbviteli bíróság elnökét, hogy ellenőrizze a fenti információk közlésére vonatkozó kötelezettség helytállóságát.

- 12 Sem a W.-i fellebbviteli bíróság elnöke, sem e bíróság alelnöke nem értesítette a másodfokú bíróságot a fent említett levéllel kapcsolatban tett igazgatási felügyeleti intézkedésekről.
- 13 A 2021. december 1-jei levelében a W.-i fellebbviteli bíróság arra kérte a W.-i regionális bíróság elnökét, hogy vizsgálja felül a 2021. szeptember 28-i végzés végrehajtását. A 2021. december 29-i levelében a W.-i regionális bíróság elnöke közölte, hogy teljes mértékben fenntartja a W.-i fellebbviteli bíróság elnökéhez intézett 2021. október 18-i levelében kifejtett álláspontját, amellyel 2021. október 27-i levelében a W.-i fellebbviteli bíróság alelnöke is egyetértett.
- 14 A 2022. február 7-i levelében a W.-i fellebbviteli bíróság arra kérte a W.-i fellebbviteli bíróság alelnökét, hogy W.-i fellebbviteli bíróság 2021. szeptember 28-i végzésének végrehajtása érdekében fontolja meg a W.-i regionális bíróság elnökével szemben igazgatási felügyeleti intézkedések megtételét. A szóban forgó levélben jelezték, hogy a W.-i regionális bíróság elnökének 2021. december 29-i leveléből kiderül, hogy a 2021. szeptember 28-i végzés végrehajtásának általa történő megtagadását a W.-i fellebbviteli bíróság alelnöke 2021. október 27-i levelében támogatta. A W.-i fellebbviteli bíróság a szóban forgó levél benyújtását kérte, mivel **annak tartalma az ítélkező testület szerint a fellebbviteli bíróság adminisztratív működését felügyelő szerv bizonyítási eljárásába való beavatkozásra vonatkozik.** Ezen túlmenően azt is közölték, hogy a fellebbviteli bíróság fontolóra veszi, hogy jogi kérdést terjesszen az Európai Unió Bírósága elé.
- 15 A 2022. február 24-i levéllel a fellebbviteli bíróság alelnöke – részben a bíróság arra irányuló kérelmére vonatkozó 2022. február 7-i levelére válaszul, hogy a W.-i regionális bíróság elnökével szemben a fellebbviteli bíróság 2021. szeptember 28-i végzésének W.-i regionális bíróság elnöke által történő végrehajtása érdekében hozzon felügyeleti intézkedéseket – megállapította, hogy nem tűnik úgy, hogy e tekintetben beavatkozhatna, mivel a bíróság végzésében közölt információkat nem igazgatási felügyelettel összefüggésben kérték, hanem azok megküldését bíróság kérte. Az alelnök továbbá kifejtette, hogy a 2021. szeptember 28-i végzésben kért, **más bírósági ügyekre vonatkozó információk köre kívül esik az adott ügygel kapcsolatos hatáskörön, tehát a bíróság elnökének hatáskörébe ütközik.** Az alelnök nem csatolta a 2021. október 27-i levelet.
- 16 Tekintettel a W.-i fellebbviteli bíróság alelnökének álláspontjára, aki a fellebbviteli bíróság véleménye szerint jogellenesen avatkozott be e bíróság bizonyítási eljárásának menetébe, valamint az előadó bíró elleni igazgatási felügyelet keretében meghozott intézkedésekre, a fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy a bírósági szervekkel folytatott további levelezés csak az eljárás elhúzódását eredményezné, és nem járulna hozzá a 2021. szeptember 28-i végzés végrehajtásához.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 17 A felperes a kérdést előterjesztő bíróság előtt arra hivatkozott, hogy a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja alapján az elsőfokú bíróság előtti eljárás érvénytelen amiatt, hogy az ítélkező testület állandósága elvének megsértésével összefüggésben e bíróság ítélkező testülete jogellenes, mivel az ügyben a rendszerben kisorsolt E. T. előadó bíró helyett J. K. bíró járt el. Az alperes jelezte, hogy a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja a bíróság, nem pedig az ítélkező testület összetételére vonatkozik, ami meghatározza, hogy nincs ok arra következtetni, hogy az u.s.p. 47a. és 47b. cikkének megsértésével létrehozott ítélkező testület önmagában hatással van az eljárás érvényességére. Másrészt az ügyész kifejtette, hogy nincs oka a másodfokú bíróságnak arra, hogy a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja alapján a k.p.c. 55. cikke 4. §-ának megfogalmazása miatt megsemmisítse az eljárást, az ettől eltérő álláspont elfogadása az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezéséhez, újbóli sorsoláshoz, a már elvégzett bizonyítási cselekmények megismétléséhez és a 2019. szeptember 16-i ítélettel azonos döntéshez vezetne.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása***Az első kérdés indokolása***

- 18 Az EUSZ 2. cikkben kimondott jogállamiság értékét pontosabban az EUSZ 19. cikk fogalmazta meg, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatává teszi, hogy valamennyi tagállamban biztosítsák az uniós jog teljes körű alkalmazását, valamint a jogalanyokat e jog alapján megillető bírói jogvédelmet.
- 19 A hatékony bírói jogvédelem elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet rögzít a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. és 13. cikke, és amelyet jelenleg az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke is megerősít (2006. szeptember 19-i Wilson ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 51. pont; 2017. február 16-i Margarit Panicello ítélet, C-503/15, EU:C:2017:126, 37. pont; 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 35. pont).
- 20 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében minden tagállamnak biztosítania kell többek között, hogy jogorvoslati rendszerében, az uniós jog által szabályozott területeken az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősülő fórumok, amelyek ilyen minőségükben az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak, teljesítik a hatékony bírói jogvédelem követelményeit (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 190. pont; 2021. április 20-i Repubblica ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 37. pont).

- 21 A bíróságok függetlenségére vonatkozó e követelmény – amely a bírói hivatás velejárója – a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából (2021. április 20-i Repubblica ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 51. pont).
- 22 E rendelkezés alapján és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerint a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket és eljárásokat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának biztosításához szükségesek (2018. február 27-i Associação Sindical dos Juizes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 34. pont).
- 23 Az uniós jog alapján nélkülözhetetlen függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint az elfogultsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2021. április 20-i Repubblica ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 53. pont).
- 24 A függetlenségre vonatkozó követelményt illetően két szempontot kell figyelembe venni. Az első, külső szempont azt feltételezi, hogy a szerv teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alárendelt lenne, és anélkül, hogy bárhonnán utasításokat kapna (2014. július 17-i Torresi ítélet, C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:2088, 22. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 19. pont), mivel így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét az eléjük terjesztett jogvitát illetően (2006. szeptember 19-i Wilson ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 51. pont; 2014. október 9-i TDC-ítélet, C-222/13, EU:C:2014:2265, 30. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 19. pont). A második, belső szempont a pártatlanság fogalmával áll összefüggésben, és arra vonatkozik, hogy egyenlő távolságot kell tartani a jogvitában részt vevő felektől, illetve e feleknek a jogvita tárgyához fűződő mindenkori érdekeitől. E szempont megköveteli az objektivitást, valamint azt, hogy a jogvita megoldása során a jogszabály szigorú alkalmazásán kívül semmilyen más érdek ne érvényesüljön (2006. szeptember 19-i Wilson ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 52. pont; 2014. október 9-i TDC-ítélet, C-222/13, EU:C:2014:2265, 31. pont; 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet, C-203/14, EU:C:2015:664, 20. pont).
- 25 A törvény által létrehozott bíróság követelménye összefügg a bíróság függetlenségének és pártatlanságának követelményével, mivel a bírósági

szervezetet törvénynek kell szabályoznia és annak a végrehajtó hatalomtól függetlennek kell lennie, továbbá mindkét követelmény a jogállamiság részét képezi, és arról a bizalomról tanúskodnak, amelyet egy demokratikus társadalomban a bíróságoknak a nyilvánosságban kell keltenie (EJEB, 2019. március 12., A. kontra Izland, 26374/18. sz. kérelem, 99. §).

- 26 A fentiekre tekintettel felmerül az első kérdésben azzal kapcsolatban kifejezett kétség, hogy törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan, valamint hatékony jogvédelmet biztosító bíróságnak minősül-e az elsőfokú bíróság, amelyben egyesbíróként az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével kijelölt bíró jár el.
- 27 A probléma mindenekelőtt arra vonatkozik, hogy a független, pártatlan és törvény által létrehozott bíróság fogalma magában foglalja-e a „bíróság összetételét” vagy „a bíróság ítélező testületét” is, amennyiben a összetétel meghatározásának módjáról van szó.
- 28 A „bíróság összetételének” fogalmát sem a nemzeti jogban, sem az uniós jogban nem határozza meg jogszabály. A lengyel jogban a bíróság összetételének fogalmát az ítélező testületei számának megjelölésével határozzák meg pontosabban. Az elsőfokú bíróság előtti eljárást illetően a szabályok főszabályként az egyesbíró eljárását írják elő (a k.p.c. 47. cikkének 1. §-a). Kivételt képeznek az ügyek bizonyos kategóriái, amelyekben elnöklő bíróból és két ülnökből álló ítélező testület dönt az ügyben (a k.p.c. 47. cikkének 2. §-a), vagy a bíróság elnöke felhatalmazást kap arra, hogy elrendelje az ügy három bíróból álló ítélező testület elé utalását, ha az ügy különleges bonyolultsága vagy precedens jellege miatt ezt célszerűnek tartja (a k.p.c. 47. cikkének 3. §-a).
- 29 A törvény által létrehozott bíróság függetlensége és pártatlansága szempontjából szükséges, hogy keretében olyan bírák járjanak el, akik az adott bíróságon, az adott szinten és az adott ügyben való ítélezésre jogosultak. Az ítélező testület minden tagjának meg kell felelnie az említett jellemzőknek.
- 30 A nemzeti jogban a bíróság ítélező testülete állandóságának elve alkalmazandó (az u.s.p. 47a. cikkének 1. §-a). Ez az elv azon alapul, hogy az ügyeket az ügyek meghatározott kategóriáin belül sorsolással osztják ki a bírák és a bírósági titkárok között. Ez törvényi szintű elvnek minősül, amelynek lényege a bíróság összetételének az ítélező testület véletlenszerű kiválasztásától kezdve az ügy elbírálása során végig fennálló állandóságán (változatlanosságán) alapul (a k.p.c. 323. cikke) (lásd az SN [legfelsőbb bíróság] 2019. december 5-i határozata, III UZP 10/19 és 2021. július 1-jei határozata, III CZP 36/20).
- 31 Az egyes ügykategóriákon belül az ügyeket az ügyek és bírósági feladatok sorsolással történő kiosztására szolgáló, véletlenszám-generátor alapján működő elektronikus rendszer (System Losowego Przydziału Spraw [véletlenszerű

ügyelosztási rendszer]) révén osztják ki sorsolással (a 2015. évi szabályzat 43. §-ának (1) bekezdése, a 2019. évi szabályzat [2.] §-ának 16. pontja).

- 32 A sorsolással megállapított összetétel változatlanságának elvétől való eltéréseket alkotmányerejű törvény (nevezetesen az u.s.p. 47b. cikke, amely szerint a bíróság összetételét csak abban az esetben lehet megváltoztatni, ha az ügyet a bíróság jelenlegi összetételében nem lehet tárgyalni, vagy ha tartós akadálya van annak, hogy az ügyet a bíróság jelenlegi összetételében tárgyalják) és végrehajtási rendelkezések (a 2015. évi szabályzat 49. és 52c. §-a) szigorúan határozzák meg. A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlata nyilvánvalóvá tette, hogy a bíró ügyben való kijelölésére vonatkozó szabályoktól való pusztán eltérés nem jelenti azt, hogy a bíróság összetétele nem felel meg a szabályoknak (lásd: az SN [legfelsőbb bíróság] 2021. február 16-i határozata, III CZP 9/20).
- 33 Ezen álláspont azon a feltételezésen alapul, hogy a bíróság összetételét törvény határozza meg, így a 2015. évi szabályzat és a 2019. évi szabályzat rendelkezései csak az ítélkező testület ügyek és bírósági feladatok sorsolással történő kiosztására szolgáló elektronikus rendszer által történő meghatározásának módjára vonatkoznak. Ugyanis az adott bíróság valamennyi bírása alkalmas egy ügy elbírálására, függetlenül attól, hogy milyen módon jelölték ki az ügy tárgyalására. Ezért a bíróság összetételének meghatározásával kapcsolatos hiányosságok ellenére a bíróság továbbra is törvény által létrehozott bíróságnak minősül, mivel a bíró továbbra is bírónak tekinthető, a bíróság pedig bírákból áll. A polgári ügyeket tárgyaló bírának a bírák abécé szerinti sorrendje alapján történő kijelölése kizárólag szervezeti jellegű kérdés, és a kizárólag szervezeti és iránymutató jellegű szabályok megsértése nem jelent jogellenes összetételt (lásd: az SN [legfelsőbb bíróság] 2021. február 16-i határozata, III CZP 9/20).
- 34 A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint abból lehet kiindulni, hogy a bíróság ítélkező testülete sorsolással történő meghatározásának módjára vonatkozó rendelkezések egyszerű (véletlen, gondatlan, nem szándékolt, tévedésből történő) megsértése nem feltétele annak, hogy megállapítsák e bíróság összetételének jogellenes jellegét (a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja), és így abból kell kiindulni, hogy az ilyen összetételű bíróság a törvény által megelőzően létrehozott bíróságnak minősül (a Charta 47. cikke). Más a helyzet abban az esetben, ha annak a bíróságnak az ítélkező testületét, amelynek az ügy elbírálására kijelölt bíró a tagja, az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos (minősített) megsértésével jelölték ki.
- 35 **A bíróság összetételére és az összetétel meghatározásának módjára vonatkozó rendelkezéseket azon szerep biztosítására irányuló végső célkitűzés vezérli, hogy a bírói függetlenséget megvédjék, és ezzel elkerüljék a jogalkotó és végrehajtó hatalom által egy konkrét bírónak valamely ügy elbírálására történő kijelölésére, valamint az adott bíróság bírái közötti azon megállapodásokra gyakorolt befolyást, hogy közülük ki bírálja el az adott ügyet.** Igazából a tagállamok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak

megválasztása során, hogy a bíróság összetételét a nemzeti jogszabályok szerint miként alakítják ki, ha pedig ilyen jogszabályok elfogadásra kerültek, a bíróság függetlenségét megfelelően biztosítani kell (lásd: Tanchev főtanácsnok 2019. június 27-i indítványa, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, 129. pont). Ezek a garanciák a fellebbviteli bíróság szerint nemcsak a jogalkotó és a végrehajtó hatalomra, hanem a bírói hatalomra is vonatkoznak.

- 36 A fellebbviteli bíróság szerint **nem feltételezhető észszerűen, hogy megőrizhető a bíróság függetlensége (függetlensége és pártatlansága) olyan helyzetben, amikor az adott bíróság bírái maguk – saját vagy mások érdekeinek érvényesítése céljából, a nemzeti jog intézményeit azok céljával ellentétes módon felhasználva – állapítják meg a jogszerűen létrehozott eljáró bíróság összetételét oly módon, hogy súlyosan megsértik az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályokat.**
- 37 A tisztességes eljáráshoz való jog alapját ugyanis a törvény által létrehozott bírósághoz való hozzáférést meghatározó és annak összetételének meghatározására vonatkozó garanciák képezik, és ezek megsértésére kivételesen, nem szabálytalan cselekményekkel kapcsolatban is sor kerülhet. Ezért abból kell kiindulni, hogy a törvény által létrehozott független és pártatlan bírósághoz való jog magában foglalja a bíróság nemzeti jogszabályoknak megfelelően oly módon meghatározott összetételét is, **hogy az biztosítsa a bíróság függetlenségét és stabilitását. Ez a feltétel kizárólag abban az esetben teljesülhet, ha a bírót a bíróság keretében (egyesbíróként, többtagú ítélkező testületben) történő eljárásra a nemzeti jog rendelkezéseivel összhangban jelölik ki, ugyanakkor a bíró személyének megváltoztatása e rendelkezések által meghatározott keretek között annak ellenére megengedett, hogy e rendelkezések szervezeti és végrehajtási szabályok.**
- 38 Mivel a bíró ítélkező testületbe történő kijelölésének módja és a bíró személyének megváltoztatása az ítélkező testületben a nemzeti jog bizonyos szabályainak hatálya alá tartozik, **e szabályok betartása alapvető jelentőségű annak megállapítása szempontjából, hogy a bíróság – így a kijelölt ítélkező testülete is – törvény által létrehozott bíróságnak minősül-e.** Noha az adott bíróság valamennyi bírója rendelkezik megfelelő jogkörökkel és egyformán jogosult az ítélkezésre, a felek számára az a legfontosabb és garanciális jelentőséggel bíró tény, hogy az ügy azon előadó bíróra kiosztott ügyek között marad, akinek az ügyet sorsolással, a tevékenységek meghatározott felosztása szerint, egy véletlenszám-generátoron alapuló informatikai eszközzel osztották ki. **Ez mindenekelőtt a bíróság függetlenségének – így a bíróság olyan igazgatási szereplővel, mint például az osztályvezető bíróval vagy osztályvezető-helyettes bíróval szembeni függetlenségének – és pártatlanságának garanciája szempontjából fontos.** Ha tehát a szóban forgó szabályok megsértése súlyos, az azt jelenti, hogy a garanciák súlyosan sérülnek. Ha ugyanis az ügyet az ügy elbírálására az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos

megsértésével kijelölt bíró bírálja el, az hatással van az állampolgárok és a társadalom által a bíróságba mint független és pártatlan, valamint a felek számára garanciális jelentőséggel bíró szervbe vetett bizalomra.

- 39 A fellebbviteli bíróság megállapítja, hogy a XVI GC 932/18. sz. ügyben elsőfokon eljáró bíróság ítélkező testülete összetételének oly módon történő megváltoztatására, hogy ezen ügyet az annak elbírálására az SLPS-rendszerben kisorsolt E. T. bíró helyett J. K. tárgyalta, az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok, azaz az u.s.p. 47. cikkének a 2015. évi szabályzat 52c. §-ának (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 1. §-ának súlyos megsértésével kerül sor.
- 40 Először is, az előadó bírónak a kitűzött tárgyalások napjára kivett rendkívüli szabadsága nem minősül olyan oknak, amely miatt az ügyet a bíróság jelenlegi összetételében nem lehet tárgyalni, vagy hogy tartós akadály van annak, hogy az ügyet az ítélkező testület jelenlegi összetételében tárgyalják (az u.s.p. 47b. cikkének 1. §-a). Alapot szolgáltat arra, hogy a helyettesítési terv vagy az ügyeleti terv szerint kijelölt ítélkező testület járjon el, ha az eljárás gyors lefolytatása ezt indokolja, és az az ítélkező testület, amelynek az ügyet kiosztották, nem tudja azt elbírálni (az u.s.p. 47b. cikkének 2. §-a). A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlata megállapította, hogy a tervezett éves szabadság (az SN [legfelsőbb bíróság] 2021. február 16-i határozata, III CZP 9/20), vagy akár a bírónak a bíróság más osztályára az ügyelosztás megváltozása miatt a hozzájárulása nélkül történő áthelyezése (az SN [legfelsőbb bíróság] 2020. február 28-i határozata, III CSK 225/19) nem képezi a bíróság ítélkező testülete állandóságának elvétől való eltérés alapját.
- 41 A XVI GC 932/18. sz. ügyben nem merült fel az, hogy az ügyet a bíróság jelenlegi összetételében nem lehet tárgyalni, vagy hogy tartós akadály van annak, hogy az ügyet a bíróság jelenlegi összetételében tárgyalják. A XVI GC 932/18. sz. ügyet az annak tárgyalására kitűzött három tárgyaláson bírálták el. Még ha feltételezzük is, hogy 2019. március 25-én volt alapja annak, hogy a bíróság helyettesítési terv szerint J. K. személyében kijelölt bírója intézkedjen, ez nem képezte akadályát annak, hogy az eljárás lefolytatása céljából kitűzött későbbi tárgyalásokat E. T. bíró vezesse, mivel távollétére rendkívüli szabadság miatt került sor.
- 42 Másodszor, a fellebbviteli bíróság álláspontja szerint J. K. bíró nem tett írásbeli nyilatkozatot arról, hogy a 2015. évi szabályzat 52c. §-ának (4) bekezdése alapján átvette a XVI GC 932/18. sz. ügyet. Ezen túlmenően nem felel meg a valóságnak a W.-i regionális bíróság XVI. gazdasági osztálya titkárságvezetőjének a 2021. május 19-i szolgálati jegyzékben foglalt nyilatkozata, amely szerint J. K. bírónak a XVI GC 932/18. sz. ügy átvételéről szóló, 2019. március 25-i végzését tévesen másik ügy irataihoz csatolták.
- 43 Harmadszor, a XVI GC 932/18. sz. ügyben az előadó bíró személyének megváltoztatása nem volt véletlen. A 2019. február 7-i végzéssel a 2019. március

11-re kitűzött tárgyalást 2019. március 25-re halasztotta el. A szóban forgó végzés meghozatalának időpontjában a helyettesítési tervnek a szabályoknak megfelelően (legkésőbb 2019. január 31-ig) már el kellett volna készülnie. Semmilyen bizonyíték nincs arra, hogy ez a terv a XVI GC 932/18. sz. ügyben a tárgyalási időpontokat módosító végzések kiadását követően készült volna el. Más szóval a 2019. február 7-i végzés meghozatalának időpontjában E. T. bírónak, mint a XVI. gazdasági osztályvezető-helyettes bírójának tudomása volt arról, hogy J. K. bíró a helyettesítési terv szerint 2019. március 25-én helyettesíteni fog. Ezért a XVI GC 932/18. sz. ügy tárgyalási időpontját a már korábban kitűzött tárgyalási időpont törlésével, a törlés indoklása nélkül (a felek nem kérték a tárgyalási időpont megváltoztatását) és azon előadó bíró nevének közlése nélkül tűzték ki, aki 2019. március 25-én ítélezett volna.

- 44 Negyedszer, a XVI GC 932/18. sz. ügyben az előadó bíró személyét szándékosan változtatták meg. A tárgyalásnak E. T. bíró által 2019. március 25-re, azaz arra a napra történő kitűzése, amikor J. K. helyettesített, és E. T. rendkívüli szabadságot vett ki, azt a látszatot keltette, hogy fennállnak az u.s.p. 47b. cikkének 1. §-ában foglalt feltételek. Ennek következtében az E. T. bírót helyettesítő J. K. bíró járt el a 2019. március 25-ére kitűzött valamennyi ügyben. Ebben az esetben az informatikai eszköznek a helyettesítő bíró részére ugyanabban az ügycsoportban eggyel kevesebb ügyet kell kiosztania. Ugyanakkor a 2015. évi szabályzat szerint az osztályvezető bírónak az informatikai eszközzel további, ugyanabban az csoportban tartozó ügy kiosztását kell elrendelnie, ha az ügyet a helyettesítő bíró fejezte be. A XVI GC 932/18. sz. ügyben ilyen helyzet nem merült fel. Az SLPS-rendszerből ugyanis kitűnik, hogy e rendszerben nem történt változás az eljáró bíró személyében. Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozataláig E. T. bíró a XVI GC 932/18. sz. ügy előadó bírójaként szerepelt az SLPS-rendszerben.
- 45 Ötödször, a XVI GC 932/18. sz. ügyben az eljáró bíró személyét konkrét céllal változtatták meg. A bírói kar számára az ilyen intézkedés üzenete egyértelmű. Az ismertetett tényállás szerint annak következtében, hogy a 2019. március 25-ére kitűzött ügyek (köztük a XVI GC 932/18. sz. ügy) tárgyalását J. K. bíró átvette, ténylegesen csökkent az E. T. bíró részére kiosztott ügyek száma. Tekintettel arra, hogy a munkavállaló egy naptári éven belül négy nap rendkívüli szabadságot vehet ki, és a regionális bíróság bírása egyetlen tárgyalási napon 5–8 ügyet tárgyal, az E. T.-től elvont ügyek az elbírált ügyek számát akár 20–36-tal csökkenthették.
- 46 Hatodszor, a tényállás alapján nem állapítható meg, hogy E. T. bíró milyen szempontok alapján választotta ki a XVI GC 932/18. sz. ügyet, amelyet 2019. március 25-re tűztek ki annak érdekében, hogy tárgyalását J. K. bíró vegye át.
- 47 A fellebbviteli bíróság ezen a ponton felhívja a figyelmet **az ilyen magatartás elfogadásának veszélyére. Elméletileg nem zárható ki, hogy a társadalom szempontjából nagy horderejű ügyben a bírák egymás között megállapodnak abban, hogy az egyik bíró által tárgyalt ügyet másik bíró veszi át azzal az indokkal, hogy ezt az ügyet egy másik bíró tárgyalási napjára tűzik ki, és ez utóbbi átveszi a tárgyalandó ügyet, mivel az ügyek és bírósági feladatok**

sorsolással történő kiosztására szolgáló, véletlenszám-generátor alapján működő elektronikus rendszerben az ügy tárgyalására kiválasztott előadó bíró az adott napon rendkívüli szabadságot vett ki.

- 48 Hetedszer, a fellebbviteli bíróság felhívja a figyelmet az igazgatási hatóságok atipikus eljárására a polgári eljárásban az eljáró bíró által a XVI GC 932/18. sz. ügyben az eljáró bíróság összetételében bekövetkezett változás okainak megállapítása érdekében tett olyan eljárási cselekményekkel kapcsolatban, mint például hogy: 1) a W.-i regionális bíróság XVI. gazdasági osztályának vezetője annak érdekében továbbított határozatokat a W.-i fellebbviteli bíróság részére, hogy azokat a W.-i fellebbviteli bíróság elnöke megismerje; 2) a 2021. május 11-i végzés tartalmát a W.-i fellebbviteli bíróság alelnöke a törvény által nem ismert módon ismerte meg; 3) a W.-i regionális bíróság XVI. gazdasági osztályának vezetője nem adott magyarázatot E. T. bíró igazolatlan távollétének okait illetően, és ezt csak azt követően tette meg, hogy a W.-i fellebbviteli bíróság értesítette az ügyészt; 4) a W.-i fellebbviteli bíróság 2021. szeptember 28-i végzését nem hajtották végre; 5) a W.-i fellebbviteli bíróság alelnöke a W.-i fellebbviteli bíróság 2022. szeptember 28-i végzésének igazgatási felügyelet keretében történő vizsgálatával beavatkozott a bizonyítási eljárás menetébe és ezzel az eljáró bíróság hatáskörén túllépett, ami alapján W.-i regionális bíróság elnöke megtagadta a végzés végrehajtását; 6) az ügy J. K. bírónak történő kiosztása jogszerűségének ellenőrzése érdekében lefolytatott igazgatási felügyeleti eljárás keretében a W.-i fellebbviteli bíróság alelnökének beavatkozását csak azt követően jelentették be, hogy a fellebbviteli bíróság tájékoztatást adott arról, hogy jogi kérdést kíván az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni.

A második kérdés indokolása

- 49 Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén válik aktuálissá a második kérdésre adott válasz.
- 50 Annak biztosítása érdekében, hogy a másodfokú bíróság képes legyen garantálni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alapján ekként megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet, alapvető fontosságú a bíróság függetlenségének védelme, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti, amely a „független” bírósághoz való fordulás jogát a hatékony jogorvoslathoz való alapvető jog egyik követelményeként említi (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătoralor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 194. pont).
- 51 A tagállamok igazságszolgáltatásának megszervezése a tagállamok hatáskörébe tartozik. E hatáskör gyakorlása során a tagállamok azonban kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket. Ez a helyzet állhat fenn különösen az ítélkező testület megfelelő bírósági felülvizsgálatára vonatkozó nemzeti szabályozás tekintetében (lásd: 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 48. pont).

- 52 A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlata megállapította, hogy az ítélkező testületnek az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó rendelkezésekkel ellentétes összetétele megalapozhatja a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja szerinti szankció alkalmazását (lásd: az SN [legfelsőbb bíróság] 2019. december 5-i határozata, III UZP 10/19 és 2021. február 16-i határozata, III CZP 9/20). Ez a szankció a másodfokú bíróság bírósági felülvizsgálatának körébe tartozik, és az egyetlen megfelelő választ jelenti a hatékony bírói jogvédelem biztosítására.
- 53 Az, hogy az elsőfokú bíróság eljárását a másodfokú bíróság megsemmisíti, azt eredményezi, hogy a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezik, az eljárást az érvénytelenséggel érintett részében megszüntetik, és az e bíróság előtt végzett eljárási cselekményeket nem léteznek nyilvánítják, valamint – az ügyész álláspontjával szemben – az ügyet az SLPS-rendszerben a bíróság ítélkező testületébe kiválasztott bíró, E. T. bíró mint előadó bíró bírálja el.
- 54 A módosító törvény 2020. február 14-i hatálybalépését követően a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2021. február 16-án meghozta a III CZP 9/20. sz. határozatot, amely szerint a bíróság fellebbezés elbírálására kijelölt ítélkező testületének állandósága elvének megsértése, amely abban áll, hogy indokolatlanul olyan helyettesítő bírót jelölnek ki, aki nem az előadó bíró, az elsőfokú bíróság összetételének jogellenességét eredményezheti (a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja). A határozat indokolásából kitűnik, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) az u.s.p. 55. cikkének 4. §-ának hatályba lépése előtti jogi helyzet alapján döntött, és nyilvánvalóan figyelmen kívül hagyta a módosító törvény 8. cikkének tartalmát.
- 55 A fellebbviteli bíróság leszögezi, hogy az ítélkező testületnek az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó rendelkezéseket sértő összetétele esetén – a k.p.c. 379. cikkének 4. pontja értelmében – az u.s.p. 55. cikke 4. §-ának a módosító törvény 8. cikkével összefüggésben értelmezett tartalmára tekintettel a jelenlegi jogi helyzetben a hatékony bírói jogvédelem a felek részére nem biztosítható.
- 56 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a fellebbviteli bíróságot megfosztották attól a lehetőségtől, hogy a k.p.c. 379. cikkének 4. pontjában előírt hatékony jogi szankciót alkalmazza annak megállapítása esetében, hogy az eljáró bíróság összetételének kialakítása súlyosan sérti az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályi rendelkezéseket.
- 57 A fentiekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság helyénvalónak tartotta, hogy a fentiekben kifejtett jogi kérdéseket az Európai Unió Bírósága elé terjessze. A kérdést előterjesztő bíróság a feltett kérdésekre a következő választ javasolja.
 - 1) Az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második

albekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem minősül az uniós jog értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan, valamint hatékony jogvédelmet biztosító bíróságnak az Európai Unió tagállamának olyan elsőfokú bírósága, amelynek – egyesbíróként eljáró – tagját e bíróságnak az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével jelölték ki.

- 2) Az Európai Unióról szóló szerződésnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, mint az ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény) [...] 55. cikke 4. §-ának az ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw z 20 grudnia 2019 r. (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény, a legfelsőbb bíróságról szóló törvény és egyes egyéb törvények módosításáról szóló, 2019. december 20-i törvény) [...] 8. cikkével összefüggésben értelmezett második mondata, amennyiben e rendelkezés megtiltja, hogy a másodfokú bíróság az ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (polgári perrendtartásról szóló, 1964. november 17-i törvény) [...] 379. cikkének 4. pontja alapján a bírónak az ügy tárgyalására az ügyek elosztására, valamint az ítélkező testület kijelölésére és módosítására vonatkozó nemzeti jogszabályok súlyos megsértésével történő kijelölése esetében a hatékony jogvédelem biztosításának jogi szankciójaként megsemmisítse az elsőfokú nemzeti bíróság előtti eljárást az e bíróság előtt amiatt indított ügyben, hogy e bíróság összetétele jogellenes és szabálytalan, illetve, hogy olyan személy a tagja, aki a határozathozatalra nem jogosult vagy nem alkalmas.